

Mk 13,28-37

Autor přípravy

[Miloš Rejchrt](#)

1. První reakce

Bdělost, ostražitost má i konotace paranoidní podezřavosti. Kdo žil v zemi ovládané komunisty, zvláště kdo zde absolvoval vojenskou službu, o tom ví své. Bdění není v evangeliu vždycky ta správná attituda, vždy na rozdíl od bdících, aktivistických a poplašených učedníků, Ježíš si za bouře na moři dopřává dobrodiní spánku (Mk.4,38).

Roční období mají symbolický náboj, na rozdíl od romantiků zaujatých květem jara, Ježíš preferuje léto, období sklizně a hojnosti.

Přítomnost je naše, budoucnost je Boží: služebníci mají svou práci, udržují dům, Pán je mimo, teprve přijde.

2. Text

2.1. Poznámky k některým výrazům

v.28: συκῆ, křovík, ficus carica, na rozdíl od řady palestinských stromů jeho listí opadává, jarní rašení je tedy velmi spektakulární

παράδειγμα, obraz, podobenství, blízké hebr.

v.29: γυαλί, blízko je-ale kdo? Je podmětem léto z v.28, či mezi řádky utajený Mesiáš, téměř prozrazený rčením "přede dveřmi"?

v.30: γενεή, pokolení, generace, lid, rod

v.33: γρηγορήτω, bdělý, nespát

v.34: πόθεν, odkud, svého lidu odstavený, do ciziny odešlý, dlouhodobě nepřítomný

2.2 Kontext:

Oddíl je součástí "synoptické apokalypsy", za kterou lze považovat celou 13.kapitolu.

Redakční záměr se zdá jasný, je třeba povzbudit ty, které odklad očekávané

parúzie "uspal", hlavně však je nutné vyzbrojit křesany proti mnoha pokušením

apokalyptiky. Možná by kapitole 13. více slušel titul "malá antiapokalypsa". Její význam

je možná o to větší, že Markovo evangelium možná kapitolou 13. původně končilo (Trocme).

V kap. 13. lze najít nemoci první církve, které vyvolala posedlost apokalyptikou: uápnutost při zvěstování evangelia, připoutanost ke svatým místům. Redaktor

přesvědčuje své čtenáře, že Učitel před nimi otevírá široký horizont budoucnosti, kde není místa pro odevzdanost, nýbrž pro čilou, kreativní aktivitu.

Kapitolu 13. lze pojmut jako sled 4 "scén" (v.5-8, 9-13, 14-23, 24-29). Není evidentní ani vyvratitelné, že Marek je chápe jako na sebe v časové posloupnosti navazující etapy. Lze je vnímat i jako čtyři typické okruhy, kde apokalyptika ohrožuje víru. První scéna (5-8) vyzývá ke kritické nedůvěře vůči vůdcům-svůdcům (zřejmě uvnitř církve!) a ústí do ujištění, že katastrofy válečné i přírodní jsou jen malou součástí eschatologického dramatu, a to uvertúrou, počátkem porodu. Druhá scéna (9-13) opět začíná varováním a končí výzvou k vytrvalosti, stálosti, která jediná vede ke spáse. Třeba být nedůvěřivě kritický vůči sobě, vůči sebezáchovným sklonům, které v situaci pronásledování mohou svést až k zamlčení evangelia a ke starání se o sebe. Pronásledování není kosmická katastrofa, nýbrž důsledek pohoršení, které vyvolává Ježíšovo jméno.

5

Třetí scéna (14-23) je ostrým výpadem proti apokalyptickému zeměpisu, zvláště proti lokalizaci parúzie do Jeruzaléma. Katastrofa, ke které v Jeruzalémě dojde, není finální a globální, lze se jí vyhnout prostým útekem mimo Judsko. Kdo (jeruzalemský sbor?) zůstává spjat se svatou horou, dočká se maléru, ale parúzie ne. Ve čtvrté scéně (24-29) se popisují události, jež budou následovat. Zatímco první tři scény líčí situace víceméně simultánní, tato scéna se týká eschatonu. Parúzie Syna člověka je tu zcela originálně pojata jako znamení blížícího se konce. Odpověď na klíčovou otázku učedníků (13,4) tedy je, že konečná krize už započala a že jediným neklamným znamením Konce bude parúzie sama.

2.3 Komentář

v.28: Někdy i oslice promluví a fík vyučuje. Od fíkovníku se uče, tak jako žák od rabiho přebírá jeho moudrost. Poučná parabola není až výsledkem imaginativní abstrakce, patří k fíkovitosti fíku. Jako učedník, uče se, přebírá kus mistrovsky identity, i vy se poněkud stačte fíkem. Přece to správné učení není jenom nezaujaté vědecké pozorování.

v.29 ČEP si občas vkládá, co ho napadne, tedy umístil přede dveře "ten čas". Kraličtí přímo království Boží, ale kurzívou. Cosi nepojmenovaného je blízko, cosi žádoucího klepe na dveře. e by hned Mesiáš, jak by chtěl Jeremias (Gleichnisse Jesu, Berlin 1966)? Lépe nechat v neurčitosti, v analogii s prosluněným, provoněným létem.

v.30: Jde to o paralelu s Mk 9,1, tedy o ujištění, že příchodu Království se dožijí Ježíšovi

současníci? Anebo jde o paralelu s Mk 13,20, podle něhož domněle finální katastrofa nezahubí všechny?

v.31: "Slova Páně" mají větší trvalost než přítomný aión, jich si třeba všímat více než vesmírných kataklysmat.

v.32: "Onen den", "ona hodina" nejsou vypočitatelné. Tu se hodí Kalvínovo učení o Božích úradcích, z nichž Bůh zjevil jako svou moudrost jenom nepatrnou část, větší si nechává pro sebe. Víra není pronikání za hranice vědění, nýbrž důvěra.

v.34: Člověk je pryč ze svého domu na delší dobu. Zanechané čeledi jsou svěřeny dílčí úkoly, ale i "exúsián", tedy pravomoc o ledačem

rozhodnout a podnikat iniciativně. Velmi podobná poloha s podobenstvím o hřivnách.

v.35-37: Celá antiapokalypsa ústí ve výzvu k bdělosti, aktivismu, k naplčování času, dokud je.

3. Teologická témata:

a) I ve strukturách jsoucna je uloženo kerygma. Nebesa vypravují slávu, ptactvo konější naši starostlivost, fíkovník sám je parabolou o Boží budoucnosti.

b) Víra není poznáním skrytého, prognózou budoucnosti, víra je důvěra ve smysl prokristovského konání, a je přítomnost a tušená budoucnost jakákoli.

4. Podněty pro kázání

Výpočty konce světa se objevují a leckoho fascinují. Nezná-li však konečné datum ani Syn, tím méně jehovisté.

V přírodních katastrofách, válkách, v úpadku mravů, v pronásledování věrných vždycky část lidí své doby rozeznávala apokalypsu. Právem, všechny hrůzy jsou zjevením pravé tváře světa. I my žijeme v apokalypse, přičemž k nejvýznačnějšímu kataklysmatu již došlo, když země se třásla, skály pukaly a hrobové se otevírali...

Nelze sestavit jízdní řád dějin světa, podle něhož jsme právě ve stanici "Falešní proroci", pak přijde "Zemětřesení", "Hvězdopád" a pak už konečná. S parúzií počítáme, patří do kréda, ale nevypočítáváme.

Konec světa dobře pojal M.Luther: "Kdybych věděl, že zítra už to bude, půjdu na zahradu zasadit strom". Boží budoucnost naše sázení stromů neznicotní, nýbrž zhodnotí.

6

Ona žádoucí budoucnost je analogická létu, tedy času plnosti, úrody, prázdnin, odpočinku Božího lidu. Je na co se těšit, zelená je barva naděje. Snad každé rašení je parabolou Království.

edice

1

[stáhnout PDF](#)